

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

Johannes de Doper

“.....en gij zult zijn naam heten Johannes”

Lucas 1:13

Heeft Johannes (de Doper) zijn naam wel met ere gedragen? Heeft hij zich die naam, hem van Godswege gegeven, wel waardig getoond?

Johannes: een heerlijke naam! Johannes: de HEERE is genadig! Een naam, door velen gedragen: Johannes, de evangelist, Johannes Hus, Johannes Calvijn. En denk ook aan de velen die vandaag Johannes heten, of Johan of Jan. In binnen- en buitenland. En hoe velen, die deze heerlijke naam dragen, terwijl hun leven ermee vloekt!

Maar nu dan Johannes de Doper! Hem was deze naam gegeven in opdracht van de engel Gabriël, in opdracht van Godzelf. En gij zult zijn naam heten Johannes: de HEERE is genadig!

Welnu: was het leven van Johannes, was zijn prediking een bekendmaking van de *genade des HEEREN*?

Of was zijn hele optreden niet veel meer een prediking van het recht des Heeren? Had zijn naam niet beter kunnen luiden *Jozadak*; de HEERE is *rechtvaardig*?

Het optreden van Johannes doet toch veel meer denken aan de vloek der wet dan aan de vertroosting der barmhertigheid? Hij komt uit de woestijn tevoorschijn als de boetprofeet, als de wet-prediker, de prediker van de toekomstige toorn. Hij laat de stem van Gods recht indreunen in de gewetens van zijn hoorders. Hij scheurt de gepleisterde graven open. Hij durft tegen de farizeeërs te zeggen dat zij adderengebroedsels zijn. Hij spreekt zo felconcreet van zonde, van schuld, van noodzakelijkheid van bekering. Hoor eens zijn vlammende prediking: “Gij,

adderengebroedsels, wie heeft u aangewezen te vlieden van de toekomstige toorn? Brengt dan vruchten voort der bekering waardig. En de bijl ligt ook alrede aan de wortel der bomen; alle boom dan, die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen en in het vuur geworpen!”

Waar is hier de *genade*?

Nog eens de vraag, waarmee we begonnen: heeft Johannes zijn naam wel met ere gedragen? Heeft hij zich die naam, hem van Godswege gegeven, wel waardig getoond? O, dan mag en dan moet het antwoord luiden: ja! In elk opzicht: ja! Ja, want zo, op deze wijze en door deze prediking mocht hij de weg-bereider zijn van de Messias. Zo, met deze prediking mocht Johannes voor de Christus heengaan in de geest en in de kracht van Elia, om te bekeren de harten der vaders tot de voorzichtigheid der rechtvaardigen, om de Heere te bereiden een toegerust volk (Lucas 1:17). Zie, dat was het doel en, onder Gods zegen, ook de vrucht van de prediking van Johannes: om de Heere te bereiden een toegerust volk, bereid en gereed om de HEERE te ontvangen in Zijn Christus.

En daarom heel zijn arbeid draagt het stempel van *genade*! Het is Gods genade, die door die strenge wetsprediking uitgaat om de mens te zoeken. Immers, de arbeid van Johannes heeft zijn doel niet in zichzelf, maar in de Christus! Nee, in zichzelf brengt de wet geen genade aan. Alleen vloek! Nooit heeft een zondaar ook maar één druppel troost geproefd uit de beker van de wet! Maar Johannes predikt de wet dan ook niet “in zichzelf”, maar in dienst van de Christus! Hij predikt de wet als de tuchtmeester, als de opvoe-

der tot Christus.

En nu had Israël de wet juist losgemaakt van de Messias. En daarmee losgemaakt van de genade! Israël wilde de wet op zichzelf beschouwen, en door het volbrengen van de wet een eigen-gerechtigheid opbouwen, los van de genade.

Maar nu treedt Johannes op als de ware wets-prediker, om die eigengerechte inbeelding van de Joden neer te werpen, om hun te doen verstaan dat de wet alleen dan tot zaligheid kan leiden, wanneer ze in dienst staat van de genade, die verworven wordt door de grote Wetsvervuller Christus, Die ook de vloek op de overtreding der wet heeft gedragen en weggedragen.

Niet voor niets luidt God Zijn wet in met dat heerlijke opschrift: Ik ben de Heere, uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis uitgeleid heb!

Niet voor niets werden de twee wets-tafelen bewaard in de ark, onder het gouden verzoendeksel, waarop op de Grote Verzoendag het bloed der verzoening werd gesprengd.

Johannes: de HEERE is genadig! Johannes, de wet-prediker: de HEERE is genadig! Het is genade, lezers, dat de Heere ons ellende en dood en vloek als het vonnis der wet laat prediken.

Het is genade, dat de Heere ons zegt en laat zeggen, dat wij allen gezondigd hebben, en dat wij daarom de heerlijkheid Gods derven. O ja, de Heere komt met Zijn genade in Christus, maar die genade komt tot ons in de rechte weg, dat is in de weg van boete, van berouw en van bekering. En ook die genade in Christus heeft de wet-prediker Johannes heerlijk mogen verkondigen. Hij heeft ze gedoopt in het water van de Jordaan, die hun zonden beleden en als berouwvolle wets-overtreders tot hem kwamen. Meer nog! Hij heeft hen de Heere Jezus mogen aanwijzen als “het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt!” Hoe nodig hebben we een getrouwe prediking van recht en genade, van wet en evangelie!

Hoe nodig hebben we getrouwe predikers van Gods recht, dat ons schuldig stelt, en van Gods genade, die ons vrij-spreekt. Van de wet, die ons veroordeelt en van het evangelie, dat zalig-maakt. Daar zal de Heere Zijn zegen aan verbinden! Het kruis van Golgotha, de stervende Jezus: het spreekt ons van vloek en dood, van rechtvaardige toorn en eeuwige straf. Maar hoog daarboven-uit jubelt het evangelie: de HEERE is genadig!

Ds. M. Vlietstra

Van de administratie

Hartelijk dank voor de opgaven van 3 nieuwe abonnees. De betalingen van het abonnementsgeld beginnen binnen te komen. Aan giften of overbetalingen ontvingen we f 250,-. Voor de school in Dundas werd door de diakonie van de Chr. Geref. Kerk van Dordrecht-Centrum f 250,- overge-

maakt. Ook voor de giften onze harte-lijke dank.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn. Telefoon: 0172-474202. Postbank: 704350.

Van de redactie

Inhoud

In deze aflevering van ons blad treft u artikelen aan van Ds. P. den Butter over de brief van de apostel Paulus aan de Filippenzen, van Ds. H. Polinder over "Des Christens groot interest" van William Guthrie, van Ds. J.H. van Dijk over "Gaaf de dominee voorbij?"

Oud. A. Beukers 75 jaar

Bovengenoemde mocht de leeftijd van 75 jaar bereiken. Vanaf het begin van ons blad heeft hij samen met wijlen oud. Van der Lee zijn krachten mogen

geven aan ons blad op financieel en administratief gebied. We wensen onze broeder samen met zijn vrouw van harte al het nodige toe. Hij moge nog wat jaren kracht en liefde ontvangen voor het ambtelijke werk dat ook al vele jaren in de gemeente van Alphen a/d Rijn verricht mag worden en voor het werk dat gedaan mag worden voor ons blad.

H.M. Koningin Beatrix 60 jaar

Onze vorstin mag haar zestigste verjaardag bereikt hebben. De Heere gedenke haar met allen die haar lief en dierbaar zijn en schenke haar voor de uitoefening van haar hoge ambt al wat zij daarin nodig heeft. Moge het Woord en de Wet des Heeren persoonlijk en ambtelijk tot rechtsnoer zijn. Daar zouden ook land en volk goed mee zijn in een tijd waarin Gods Woord en Wet al meer terzijde worden geschoven. AvH..

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar: Ds. A. van Heteren, Voordijk 247, 2992 AL Barendrecht, telefoon 0180-613069.

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 0172-474202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.

Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op geluidscassette en/of in braille, groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

Paulus en de Filippenzen (11)

'Wat dan? Nochtans wordt Christus op allerlei wijze, hetzij onder een deksel, hetzij in der waarheid, verkondigd; en daarin verblijdt ik mij, ja, ik zal mij ook verblijden. Want ik weet, dat dit mij ter zaligheid gedijen zal....' (Fil. 1:18,19)

Paulus is een gevangene. Dat heeft echter de zaak van het Evangelie geen schade gedaan. Ondanks Paulus' gevangenschap wordt dat Evangelie alom verkondigd. De Naam van Christus wordt bekend gemaakt. Er zijn er onder de predikers van dat Evangelie die dit werk doen met de zuiverste en eerlijkste motieven. Het gaat hen om de eer van God en het heil der zondaren. Alhoewel, dat is niet bij allemaal het geval. Niet iedere prediker brengt die boodschap vanuit zuivere motieven. Er zijn er - hoe bestaat het eigenlijk? - die uit twist en nijd Christus prediken en die geen andere bedoeling hebben dan Paulus dwars te zitten; aan zijn banden verdrukking toe te brengen. Dat typeert wel hoe verdorven het menselijk hart is. Zulk heilig werk te doen uit zulke lage motieven!

Daarin verblijdt ik mij

Hoe reageert Paulus hierop? Raakt hij er moedeloos van? Of windt hij zich erover op en maakt hij zich boos? Zoekt hij naar middelen om die verkeerd gemotiveerde predikers de mond te stoppen? Nee, helemaal niet. Wat doet hij dan? Hij verblijdt zich.

Hoe kan dat? Is dat normaal? Als er op zo'n verkeerde manier geprekeet wordt, verblijdt Paulus zich dan? Vergeet niet dat Paulus een nieuw schepsel is. Gods Geest heeft hem zo gemaakt. En als nieuw schepsel heeft hij maar één begeerte: dat Christus zal mogen worden groot gemaakt en verheerlijkt. En als dat gebeurt, dan is hij blij. Dan verheugt hij zich. Welnu, dat gebeurt immers. Christus wordt verkondigd. Op allerlei wijze. Door de een in der waarheid. Door de ander onder een bedeksel. Door de een uit liefde. Door de ander uit twistziekte. Door de een uit waarachtige bewogenheid met medemens. Door de ander uit zelf-zucht en eigenbelang. Maar hoe goed of verkeerd de motieven ook mogen zijn, Christus wordt verkondigd. En daarin verheugt Paulus zich. Ja, dáár-in! Niet in de motieven, maar in de boodschap. Want zolang Christus maar verkondigd wordt kan God er nog wat mee doen. Zolang de enige Naam die onder de hemel gegeven is tot zaligheid maar klinkt, kunnen er nog mensen door gegrepen worden. En dus is er voor Paulus alle reden om zich te verheugen. Nee, Paulus zou zich niet verblijdt hebben als het Woord verminkt en verkort zou worden gebracht. Er zijn in de brieven van de apostel genoeg plaatsen aan te wijzen, die duidelijk maken dat hij zich in zulke gevallen juist bedroeft of ver-toorn. Wat kan hij verontwaardigd

reageren als hij hoort dat er met de boodschap geknoeid wordt en dat mensen op die manier bedrogen worden. Maar als de boodschap zuiver gebracht wordt dan heeft Paulus er alle vertrouwen in, dat de Heere er nog gebruik van wil maken, ondanks de motieven die de predikers bij hun werk drijven. Maar schudt Paulus dan niet het hoofd en maakt hij zich dan niet boos als hij hoort dat sommigen uit twist preken met de bedoeling om Paulus te tergen? Ach, als het hem ook - net als die andere predikers - zou gaan om eigen roem en eer dan zou hij zeker boos geworden zijn. Maar hij heeft geleerd zichzelf weg te cijferen. Het gaat niet om Paulus. Het gaat niet om zijn naam en zijn roem en zijn eer. Het gaat om Christus. Om Zijn Naam. Om Zijn roem en om Zijn eer. En die verkeerde motieven dan? Daar hoeft Paulus niet over te oordelen. Dat zal God wel doen. Dat kan de apostel met een gerust hart aan de Heere over laten. En dat zullen die predikers een keer moeten verantwoorden. Hoe bestaat het dat Paulus er zo rustig onder zijn kan? Ja, hoe bestaat het? Dat is vanuit een natuurlijke aanleg bij Paulus. Dat is niet minder dan het resultaat van Gods genade. Natuurlijk had Paulus in het gedrag van die verkeerd-gemotiveerde predikers best heel wat reden tot verdriet en ook tot verontwaardiging. Maar Gods genade heeft hem ootmoedig gemaakt. Gods genade heeft hem geleerd zichzelf weg te cijferen. Gods genade heeft hem geleerd vanuit Christus te denken. Zo kunnen er ook in uw en mijn leven dingen zijn, die aan ons knagen. Dingen waar we ons over kunnen opwinden en waar we boos of diep-bedroefd over kunnen worden. Dingen ook, die ons moedeloos kunnen maken. Onrecht dat ons aangedaan wordt. Smaad, die ons wordt opgelegd. Onbegrip, dat we niet kunnen wegnemen. Medemensen kunnen soms heel wat leed veroorzaken. Wat knaagt er misschien aan uw leven? Welke reden hebt u om boos te worden of verdrietig? welke keten hangt er om uw nek? Zullen we hem proberen af te werpen? Zullen we er tegen in gaan? Zullen wij....? Laat het een andere uitwerking hebben. Net als bij Paulus. Laat het ons tot de Heere brengen. Laat die keten maar hangen. Geef het over. En leer u verheugen in dat ene, grote geheim: het geheim van Gods genade.

Ik zal mij ook verblijden

Ze waren in Filippi knap bezorgd over

het lot van hun geestelijke leidsman Paulus. Ze kunnen zich eigenlijk niet voorstellen, dan dat hij in moedeloosheid terneer zit in zijn cel. Nu laten ze dan goed weten dat er van moedeloosheid geen sprake is. Paulus is een blij man. Ook al zit hij gevangen. Ook al zijn er mensen op de been die aan zijn banden verdrukking zoeken toe te voegen. Laat het allemaal zo zijn, Paulus verblijdt zich. Ja, maar dat heeft te maken met het heden. Maar nu de toekomst! Hoe zal het dan gaan? Zal de vreugde dan stuk breken? Ook op dit punt kan Paulus de Filippenzen gerust stellen. Zijn blijdschap is niet iets voor een ogenblik alleen. Niet iets van voorbijgaande aard. Nee, ook ten aanzien van de toekomst is Paulus vol vertrouwen. Hij durft te schrijven dat hij zich ook zal verblijden. Welk nieuws er in Filippi aangaande Paulus verteld zal worden, ze moeten goed weten dat hun geestelijke leidsman een man vol vreugde is. Hij heeft rust gevonden in Christus. En wat maakt het dan verder uit wat er met hem gebeuren zal?

Hier is nu een mens die beantwoordt aan wat de Heere Jezus eens zei: Indien uw oog eenvoudig is, zal uw gehele lichaam verlicht wezen (Luk. 11:34). Paulus' vreugde was niet afhankelijk van zijn eigen persoonlijk gerief en zijn eigen persoonlijke rust. Eén ding was er de basis voor: Christus. Paulus' hart was ongedeeld. Maar helaas, het hart van menig een is niet één, maar verdeeld in veel te veel stukjes.

Omdat Paulus' hart ongedeeld is, kan hij de toekomst aan. Als de gaven hem gaan ontbreken dan blijft nog zijn vreugde. Christus verandert immers niet. In hoofdstuk 4 van deze brief zal de apostel er nog verder op ingaan. Dan zal hij onder andere schrijven: Ik vermag alle dingen door Christus die mij kracht geeft. Daarom kan hij het een zowel als het ander: overvloed hebben en gebrek lijden.

Maar als mijn plannen dan schipbreuk lijden? Als er een streep komt te staan door mijn verwachtingen? Ach, zegt Paulus, wat betekent dat zolang Christus wordt groot gemaakt? Zolang dat zo is, is mijn vreugde gegarandeerd.

Kunt u zich dit niet voorstellen? Is dit te hoog gegrepen? Vreugde onder alle omstandigheden? Kan dat niet? Maar Habakuk dan? Als er geen rund in de stallingen wezen zal. Als er geen vrucht aan de vijgeboom wezen zal. Dan zal ik nog van vreugde opspringen en mij verheugen in de God mijn heils (Hab. 3:17). Het kan dus toch! 'k

Zal Zijn lof zelfs in de nacht zingen....

Want ik weet

Hoe kan Paulus dit zeggen? Welke grond heeft hij ervoor om te vertrouwen, dat hij zich ook in de toekomst zal mogen verblijden? Dat is toch bij Paulus niet zoals bij zovele mensen, die zichzelf maar wat aanpraten en wijs maken en zich tevreden houden met een ongegronde hoop? Stel u gerust. Paulus heeft goede grond om dit te zeggen. Er zijn dingen die hij weet. Wat die dingen zijn? Daar zullen we een volgende keer eens nauwgezet op letten. Op dit ogenblik zou ik niet anders willen doen dan aanwijzen hoe belangrijk het is, dat we bepaalde dingen weten. Ja, inderdaad: weten!

Er is volgens Gods Woord een allernauwste verbondenheid tussen wat we ervaren en wat we weten. Kijk eens, de vreugde, waar we Paulus van horen spreken is natuurlijk een zaak van ervaring geweest. Dat kan niet anders. Vreugde is een bepaalde emotie. Vreugde is iets wat we gevoelen; wat we beleven. Maar kennelijk is Paulus' vreugde-beleving niet iets dat alleen met gevoel of stemming te maken heeft. Hij brengt die vreugde zelf in verband met wat hij weet. Met zijn kennis. Laten we die twee toch nooit van elkaar losmaken. Zeker ook niet in de religie. De ware religie bestaat niet zonder gevoel. In de ware godsdienst beleeft een mens dingen. Hij heeft gewaarwordingen. Droefheid, vreugde, verlangen, heimwee, verslagenheid, schaamte, enz. Dat zijn gevoelens en gewaarwordingen. Maar de vraag is: Waar komen ze vandaan?

Mensen kunnen bepaalde emoties hebben, al of niet opgeroepen door de omstandigheden waarin ze verkeren of door de prediker naar wie ze luisteren en die de kunst verstaat zijn gehoor op een bepaalde manier mee te slepen. Maar zulke ervaringen en gewaarwordingen zijn ondiep. En feitelijk ook onbetrouwbaar. De ware beleving van emoties moet altijd geworteld zijn in wat we weten, in de leer, in de waarheid. In onze tijd lijkt het bijna niet meer mogelijk dit vol te houden. In veler godsdienst is het weten allang op de achtergrond geraakt. Alleen wat we voelen en ervaren telt mee. Stemming, sfeer, en die soort dingen geven de toon aan. Maar wat God geopenbaard heeft - de leer - de waarheid - ach, wie geeft daar nog aandacht aan? Met deze mentaliteit hangt samen dat er vanuit de kerken een sterke hang is naar de evangelische beweging. En heel wat

voorgangers gaan gebruik maken van de methoden die in die beweging succes lijken te hebben. Het lijkt zelfs hoe langer hoe meer mode te worden dat predikanten eens een kijkje moeten gaan nemen aan de overkant van de oceaan om in Willow Creek wat wijsheid op te doen om in hun gemeente met 'succes' te kunnen werken. Och arme! Maar intussen raakt de leer in vergetelheid. Godsdienst wordt zweverig, de ervaringen worden oncontroleerbaar. Niet de leer, maar de sfeer gaat de waarde van de kerkdienst bepalen. Paulus is verblijd en zal zich verblijden, omdat hij bepaalde dingen weet. Ja, weet! En er kan geen zuivere ervaring zijn - welke die ook mag wezen - zonder ware kennis. Daarom moet er een goed evenwicht tussen die twee zijn. Laten we ons niet door ons gevoel laten meeslepen, terwijl het ons

aan kennis ontbreekt.

Maar is er dan niet het gevaar dat we alleen maar leerstellig zijn en een hoofd vol kennis hebben, terwijl het ware, warme, gevoelige leven eraan ontbreekt? Is er ook niet een godsdienst waarvan eigenlijk gezegd moet worden: het zit een voet te hoog? Zeker is dat er ook. En dat is minstens zo schadelijk en gevaarlijk. Een mens kan weten en nog eens weten en ondertussen nooit iets beleven. Als de kerkdiensten zo in elkaar zitten, dan gaat er ook niets van uit. Dat maakt geen hart warm en dat vertroost geen bedroefde. Dan is het geen wonder als mensen het ergens anders gaan zoeken. Nee, dat alleen maar leerstellige is het ook niet. Daarom schreef ik: Laat er evenwicht zijn tussen weten en ervaren; tussen hoofd en hart.

Den Butter.

Des Christens groot interest (4)

Gods gewone weg

Guthrie benadrukt telkens weer dat de Heere verschillende wegen gaat met Zijn kinderen. Hij laat uit de Schrift zelf zien hoe gevarieerd de leiding van God is. En tot de verschillende wegen die de Heere gaat, behoort ook Zijn gewone weg met zondaren. Als de Heere je op deze manier trekt, worden we door het Woord van God overtuigd van onze zonden. "Dit werk gebeurt krachtig of plotseling, of het gebeurt rustiger, in een langere periode".

Guthrie gaat dan vooral in op de rustige manier waarop de Heere een zondaar overtuigt van zijn zonde. Christus als de Sterkere breekt de tegenstand van de zondaar. De Heilige Geest gaat je overtuigen van je zonden. We komen dan schuldig te staan tegenover Gods gehele wet. De Heilige Geest verbreekt ons geestelijk zelfvertrouwen. De Geest drijft ons uit onze geestelijke zelfgenoegzaamheid. Hij ontdekt ons aan onze valse hoop. De Geest gaat het onderscheid tussen echt geloof en het schijn geloof laten zien. We ontdekken dat het geloof heel iets anders is dan wat wij tot nu toe dachten. Eerst dachten we behouden te zijn, nu zien we onszelf als een verloren mens op de brede weg. We raken bekommerd over onze zaligheid. De mate hiervan is ook weer verschillend. Sommigen worden zo aangevochten dat ze denken dat er voor hen geen genade meer is. Anderen denken de zonde tegen de Heilige Geest gedaan te hebben. Maar het Woord van God

maakt ons werkzaam om zalig te worden, omdat de Heere in Zijn Woord de weg tot zaligheid verkondigt. God maakt in Zijn Woord bekend, dat Hij zondaren Zijn rijke en vrije genade wil bewijzen, ook grove overtreders van Gods Wet. Dat geeft troost. We verlangen er naar om zalig te worden. Soms proberen we het weer op de manier van de wet. Maar de Heere laat ons dan de geestelijkheid van de wet zien. We gaan sterven aan onze eigen gerechtigheid. We zien in dat ook die gerechtigheid onrein is. We gaan de Heere zoeken en zijn van plan niet te rusten voordat we door de Heere Jezus gered zijn. We krijgen houvast aan de beloften van God in Zijn Woord, die spreken van Zijn vrije gunst en van Zijn ontfermende genade in Christus. Zo brengt de Heilige Geest ons tot Christus, van Wie de Vader getuigt: "Christus Jezus is Mijn geliefde Zoon, in Dewelke Ik Mijn welbehagen heb; hoort Hem!" Zo kan de Heere werken, maar "wij hebben dit voorbereidend werk enigszins uitvoerig beschreven, zonder de bedoeling deze bijzondere omstandigheden tot een maatstaf te stellen." Wanneer de Heere je zo overtuigt van je zonde en je zaligheid het belangrijkste wordt en je neemt de middelen waar die God heeft ingesteld, zal de Heere ons op Zijn tijd Zijn genade bewijzen.

De Heilige Geest overtuigt

Maar hoe kun je nu weten dat je overtuigt wordt door de Heilige Geest,

want ook ongelovigen kunnen soms aangedaan zijn vanwege hun zonde.

Guthrie reikt ons enkele dingen aan die bij een huichelaar in de regel nooit gevonden worden. De Heilige Geest gaat in Zijn overtuigend werk geleidelijk verder. Hij blijft niet bij één zonde staan, al kan Hij daar wel mee beginnen. Een huichelaar ziet altijd naar enkele zonden. Daar blijft het bij. Een voorbeeld hiervan is Saul of Judas.

Wanneer de Heilige Geest in je werkt, krijg je oog voor de verdorvenheid in je hart. Een huichelaar worstelt meestal niet met zijn zondige aard. Een voorbeeld hiervan zijn de Farizeeërs die tegen de blindgeborene zeggen: "gij zijt geheel in zonden geboren en leert gij ons?" Alsof ze zelf niet geheel in zonden geboren waren. Als de Heilige Geest je overtuigt van je zonde kun je het niet meer verdringen. Kaïn was ook overtuigd van zijn kwaad, maar hij ging een stad bouwen en we lezen nergens meer van. Felix was ook bevreesd, maar hij liet Paulus gaan.

Op de vraag hoe diep onze zondekennis moet zijn zegt Guthrie: "De hoofdzak waar wij op moeten letten, bij ontwaken door de wet en het overtuigd worden van zonde en ellende is, of de Heere door die opwekkingen en overtuigingen in de ziel Zijn doel bereikt. En als dat zo is, dan is het goed." De diepte van de zondekennis is uiteindelijk niet beslissend. Maar brengt de zondekennis ons tot Christus en krijgt Hij waarde voor ons zodat we Hem al onze liefde gaan waardig achten? Wenden we ons tot Christus, de Schat en Parel die waarlijk rijk maakt? Daaraan is verbonden: Worden we bevreesd voor de zonde en strijden we tegen de zonde? Zijn we bereid om ons aan de Heere te onderwerpen? Zondekennis is geen doel in zichzelf. Het gaat erom dat de Heere Zijn doel bereikt. Is dat doel bereikt in uw en jouw leven? Is de Heere Jezus Christus de parel van grote waarde voor ons? Hebben we afscheid genomen van het leven in de zonde om voor de Heere te leven?

Het geloof als kenmerk

In hoofdstuk 3 gaat Guthrie in op de aard van het geloof. Wat is nu het echte geloof? Het geloof is een duidelijk bewijs van ons aandeel in Christus. Hij beweegt zich daarmee in het spoor van de Reformatie. Wie denkt bijvoorbeeld niet aan wat onze Dordtse Leerregels zo mooi belijden over de onfeilbare vruchten van de verkiezing, waaraan een christen gekend kan wor-

den. Het eerste wat er genoemd wordt is een waar geloof in Christus. "Het aangrijpen van Christus is zo duidelijk te onderkennen dat wij het wel mogen rekenen tot de kenmerken van de staat der genade."

Enkele misverstanden

Voordat Guthrie het geloof gaat bespreken wil hij eerst nog op enkele misverstanden ingaan.

1. Guthrie weet dat er mensen zijn die denken dat het geloof nauwelijks verkregen kan worden. Zeker, het geloof is een gave van God. Het is het werk van de Heilige Geest. Want niemand kan tot Christus komen tenzij dat de Vader hem trekke. Maar we doen Christus tekort, als we stellen dat het een gave is die maar nauwelijks te krijgen zou zijn. Guthrie haalt dan Rom. 10:6-11 aan waar we lezen, dat het Woord des geloofs nabij ons is.

Wat een ruimte biedt Guthrie ons hier vanuit de Schriften. Het geloof als een gave van God mag niet verduisterd worden. Het geloof mag niet onnodig omgeven worden door allerlei gedachten van mensen. We kunnen dan zelfs mensen de rust en de vrede ontnemen die zij op goede gronden bezitten. Guthrie wil blijven bij de eenvoud van de Schrift. De Schrift spreekt heel eenvoudig over het geloof. Omdat het Gods gave is, is het bij de Heere te krijgen, uit genade, uit Zijn milde overvloed.

2. Een ander misverstand is dat Guthrie bij voorbaat al zegt dat het geloof niet is het geloven dat ik uitverkoren ben. Dit is moeilijk te verkrijgen, zeker voor hen die de Heere beginnen te zoeken. Verstaan wij dat niet vaak onder geloof: 'zeker weten dat ik een kind van God ben.' Dat heeft uiteraard een plaats in het geloofsleven, maar is dat nu het wezen van het geloof? Nee, want het geloof zoekt het niet in zichzelf. Het geloof is een daad van het hart die zich richt op wat buiten mij in Christus is.

Willen wij vaak ook niet dat geloof hebben: het geloof dat ik zalig wordt. Wat willen we dan met die zekerheid? We zouden daarop gaan rusten in plaats van op Christus. Dat is nu juist het geloof niet. Het geloof vertrouwt niet op zichzelf. "Het geloof is te kennen aan de wetenschap dat er een volheid van genade in Christus is, waarnaar hij met verlangen uitzielt."

Het geloof

Het geloof is te kennen uit haar eigen aard en wezen.

In de Schrift wordt het geloof steeds weer met verschillende woorden omschreven.

Het geloof is een 'zien op Christus'. De Engelse weergave van Jes. 45:22 luidt: "Zie op Mij en wordt behouden". Het geloof is een zien. Het geloof wordt ook genoemd 'een hongeren en dorsten.' Het geloof hongert en dorst naar de gerechtigheid van de Heere Jezus. Denk maar aan wat de Heere Jezus zelf in de Zaligsprekingen naar voren brengt. Het geloof is ook een 'steunen en leunen op de Heere'. Geloof wordt vaak omschreven als vertrouwen op de Heere. Psalm 125:1 zegt: "Wie op de Heere vertrouwen zijn als de berg Sion die niet wankelt maar blijft tot in der eeuwigheid."

Het geloof is een wachten op de Heere. In dat wachten klinkt ook het verwachten van de Heere, zoals we lezen in Ps. 130: "Ik verwacht de Heere, mijn ziel verwacht en ik hoop op Zijn Woord." Geloven is verwachten, hopen op het Woord van de Heere.

Het geloof kan heel vrijmoedig zijn, zoals bij de Kananese vrouw die het geloof beoefende op een indringende manier.

Het geloof is een komen tot Christus. Het geloof is 'kopen, eten en drinken'.

Het geloof is een 'vluchten' tot de Vrijstad waar Christus de Hogepriester is. Er zijn tal van uitdrukkingen in de Schrift te vinden, die laten zien wat de aard van het geloof is en hoe het geloof wordt beoefend.

Dit echte geloof is zo belangrijk omdat de Heere het geloof heeft aangewezen als een instrument voor de omgang tussen Christus en een zondaar.

Samenvattend kunnen we van het geloof het volgende zeggen: het geloof richt zich op Christus, zoals Hij in het Woord wordt verkondigd en aangeboden. God heeft Hem aangewezen als Zaligmaker en Borg van zondaren. Het geloof gaat tot Christus, om Hem als Zaligmaker te kennen. Het geloof heeft Hem nodig zoals God Hem heeft aangeboden en aangewezen. "Waar Hij is, daar wil ook het geloof zijn." Als de roep en het gerucht van Hem uitgaat in Zijn Woord, gaat het geloof in Zijn Naam op die roep uit. Het geloof gaat op het Woord.

Het geloof is die daad van het hart waardoor een zondaar uitgaat tot Christus en Hem nodig heeft zoals Hij Zich in Zijn Woord openbaart. De bovengenoemde uitdrukkingen zijn allen een aspect van het geloof.

H. Polinder.

Gaat de dominee voorbij (2)

Nog voordat u het eerste artikel over dit onderwerp onder ogen kreeg, hebt u kennis kunnen nemen van een schrijnend voorbeeld uit het gereformeerde kerkelijke leven, dat helaas meer dan duidelijk liet zien, dat het geestelijke klimaat in de kerk danig verziekt is. Tot in de zgn. 'neutrale' pers is erover geschreven. De schokkende en intrieste uitspraken over de toelaatbaarheid van de pedofilie! Een exponent van eerder gedane (gewaagde) uitspraken? Hoe het ook zij, in ieder geval een onverwachts antwoord vanuit de actualiteit, dat bijdraagt tot de beantwoording van één van de vragen, die wij eerder stelden: 'Hoe ziet de kerk zichzelf?' De andere luidde: 'Hoe wordt er in onze moderne samenleving tegen de kerk aangekeken?'

Vragen, die enerzijds onderscheiden, anderzijds niet van elkaar te scheiden zijn. Eigenlijk liggen zij verstrengeld en dat geldt ook de antwoorden, die erop gegeven zullen worden. Er is sprake van een wederzijdse beïnvloeding. Het aangehaalde voorbeeld maakt dat wel duidelijk. Wanneer de kerk zich immers in het openbaar gaat

bemoeien met gevoelige kwesties, die niet primair tot haar taak en roeping behoren, maakt zij zich niet alleen ongeloofwaardig. Maar brengt zij zichzelf ook nog eens onnodig in opspraak, waardoor er in de samenleving een beeld van haar wordt gevormd, dat bepaald niet beantwoordt aan het getuigenis van de Heilige Schrift.

De apostel typeert haar unieke plaats als een pilaar en vastigheid der waarheid (1 Tim. 3:15).

Wij moeten ons dan ook niet verbazen (6m in hetzelfde bijbelse beeld te blijven), dat door deze gewraakte uitspraak de pilaar weleens scheur(ing)-en zou kunnen gaan vertonen en door het tornen aan de vastigheid, de kerk zichzelf aan het wankelen brengt. Met het uiteindelijke gevolg, dat het gezag van de waarheid ondergraven wordt.

Dit alles zal er ongetwijfeld toe bijdragen, dat de toch al niet verheffende kijk, die de samenleving op de kerk heeft, de bevooroordeelde indrukken enkel zal versterken.

De kerk is een randverschijnsel aan het worden. Haar plaats in onze gesecula-

riseerde samenleving is niet meer vanzelfsprekend. Weinigen gaan daar écht onder gebukt. Om maar niet te vragen hoevelen er werkelijk lijden onder dit verontrustende symptoom. Het mag in ieder geval niet aan onze waarneming onttrokken worden door lauwheid en zorgeloosheid, wanneer wij ons menen te mogen rekenen tot de levende lidmaten van Gods gemeente. Nauw aan dit verschijnsel verwant, is de plaats van de predikant in onze (kerkelijke) samenleving. Dreigt niet met de kerk, ook de dominee aan de kant geschoven te worden? U hoeft dat niet al te letterlijk op te vatten, maar onmiskenbaar is de plaats van de predikant (en uiteraard óók die van andere ambtsdragers) aan het veranderen. De tijden zijn niet meer als vroeger. Dat behoeft geen nadere uitleg, maar deze veranderingen hebben er ook toe geleid, dat de dominee niet meer behoort tot de bekende, vertrouwde verschijning in de samenleving. Het gaat er niet om, het verleden te idealiseren en te verlangen naar de tijd, waarin nog tegen een dominee werd aangekeken. Maar er ligt wél een groot verschil tussen opzien tégen en niet meer willen rekenen met de man, die door God als opziener over zijn gemeente (Hand. 20:28) in deze wereld is gesteld en vroeger in willekeurig welke gemeenschap een zekere, gezaghebbende plaats innam. Dan wel door zijn aanwezigheid binnen die gemeenschap respect afdwong. Die tijd is echter voor goed voorbij en deze veranderde opvatting werkt ontegenzeggelijk door binnen de kerkelijke gemeenten. 'Binnen de kerk is de dominee een bekritiseerde figuur geworden', aldus Blok (a.w.). Gaat de dominee inderdaad voorbij? In hoeverre sommige predikanten hier zelf ook toe hebben bijgedragen, komt later beslist nog wel aan de orde. Funest is echter, dat slechts weinigen, bij hun beoordeling van de dominee, de persoon los kunnen zien van de ambtsdrager. Niet eenvoudig, wel noodzakelijk. Om zowel frustraties als een al te hoge verwachting te voorkomen. Want ook al schijnt het predikambt binnen onze samenleving nauwelijks meer gewaardeerd te worden. Aan de andere kant zijn de eisen, die gesteld worden, om aan het 'ideaal beeld' van dé dominee te kunnen voldoen, ontzettend hoog.

Een bijna volmaakt mens wordt verwacht! Voorkomend, vriendelijk, beleefd, meelevend en belangstellend. Altijd bereid tot een goed gesprek (!), óók na het vijfde bezoek op één en

dezelfde morgen. Vol begrip en geduld. Van hem wordt uiteraard verwacht, dat hij wijs en tactvol is. Integer en energiek. De tijd nemend om allerlei problemen tot een oplossing te brengen. Aanspreekbaar voor iedereen. Eerlijk en oprecht. Stressbestendig, onpartijdig en vooral conflictbeheersend. Een schaaap met vijf poten dus! En ondertussen voldoende aandacht blijven geven aan zijn eigen gezin, want ook het pastorieleven wordt nauwlettend gevolgd. Wat zegt de Schrift ook al weer? Wie een opzienersambt begeert, begeert een treffelijk werk! Daar doen wij niets van af, maar stellen wel vast, dat dit werk verre van eenvoudig is. Het staat onder een geweldige druk en aan vele spanningen bloot. Zoeken wij naar eventuele oorzaken, dan mogen wij niet uitsluitend blijven stilstaan bij de verschuivingen, die plaatsgrepen binnen de samenleving. Veel belangrijker is het om vast te stellen in hoeverre, deze verschuivingen door eigen schuld hebben doorgewerkt in ons gezinsleven. Door eigen schuld? Ja, omdat wij te weinig hebben geluisterd naar het apostolisch vermaan: 'En wordt deze wereld niet gelijkvormig' (Rom. 12:2a). De wereldgelijkvormigheid binnen de kerk is nog nooit zo groot geweest als vandaag. De vraag is echter of wij haar nog onderkennen? Onder ogen willen zien, dat dit één van de vele geaccepteerde zonden is, die een schadelijke invloed heeft op het brede kerkelijke leven. Vele concrete voorbeelden te noemen, zou niet moeilijk zijn. Alleen met het noemen, zou ik de indruk kunnen wekken, dat ik er een genoeg in zou scheppen om tegen vele heilige (refo) huisjes te schoppen. En dat is geenszins mijn bedoeling. Maar waar is de wijze en voorzichtige dominee te vinden, die zonder aanzien des persoons, zegt waar het op staat en aankomt, binnen de gemeente, waar God hem riep, zonder te kwetsen en mensen van zich te vervreemden? Wat moeten wij, als predikers, ons wachten voor 'ogendienst en de verzoeking om mensen te behagen' (Ef. 6:6a). En tegelijk 'niets achterhouden hetgeen nuttig is en dienen moet tot de verkondiging van de volle Raad Gods' (Hand. 20:20-27). Daarom een objectief geluid, van onverdachte zijde, uit het boekje van Ds. M.J.C. Blok. In enkele zinnen schetst hij de cultuur, waarin wij terecht zijn gekomen. Vervolgens de haast fatale gevolgen voor de beleving van het Woord. Op een tot de verbeel-

ding sprekende wijze weet hij de sfeer weer te geven, waar de kerkmens zich bevindt. Deze heeft zoveel in zijn leven (en huis) toegelaten, dat bij voorbaat de zegen van het Woord des levens hem ontgaat. ik laat Ds. Blok zoveel mogelijk zelf aan het woord.

Een andere cultuur

Er was een tijd, dat de samenleving redelijk overzichtelijk was. Er heerste saamhorigheid en geborgenheid. Je geloofde. Je ging naar de kerk. Mensen voelden zich geestelijk verbonden. De godsdienst vormde een wezenlijk bestanddeel van de cultuur. Men beleed het geloof der vaderen. Meningsverschillen en kerkelijke kwesties leidden tot een nog scherper zicht op de waarheid. De wereld is de afgelopen dertig jaar fundamenteel veranderd. Godsdienst heeft niet veel betekenis meer. Het individu probeert overal tot zijn recht te komen. 'Ik maak zelf wel uit wat waarheid is'. Wat heb ik eraan, wat levert het mij op, dat zijn de vragen. Er is een sfeer van anti-institutionalisme. Er is groot wantrouwen tegen gevestigde instituties. Je moet je vandaag 'waarmaken' als dominee. Lukt dat je niet, dan kun je beter inpakken en wegwezen.

De bijbelse moraal 'doet' het niet meer bij velen. Muren tussen kerken verdwijnen. De religie is gemarginaliseerd. Ook zonder religie gaat het prima. Je wordt er zelfs minder depressief van. Godsdienst? Best, maar dan wel alleen op je privé-terrein. Een zaak van persoonlijke keus.

Het moet in de kerk vooral 'leuk' toegegaan. Het lidmaatschap der kerk is verworpen tot een vulling van je vrije tijd. Een groepslidmaatschap naast vele andere. De samenleving is geïndividualiseerd. Plicht is vervangen door behoefte en dwang door keuze. En komt er teveel dwang, dan vertrek je gewoon. Veel mensen voelen zich niet meer verantwoordelijk voor het geheel van de kerk. Geloof is er hoogstens nog om je innerlijke problemen op te lossen en voor het verwerven van zelfacceptatie en eigenwaarde.

Veel mensen kunnen in hun dagelijks werk met moeite het hoofd boven water houden. 's Avonds en in het weekend verlangen de mensen naar ontspanning, naar amusement, naar een oase van vrijblijvendheid en onverantwoordelijkheid. Door de week levert de televisie de glitter en de kitsch van het gemakkelijke vermaak. En op zondag moet het vooral niet al te moeilijk worden. Zo de mensen nog

naar de kerk gaan, zoeken ze zoete spijs waarmee hun ziel verzadigd wordt. Een hapklare, licht verteerbare maaltijd. De zondag moet compensatie bieden voor de harde maatschappij. Er was eens een tijd dat de mensen leefden bij noties als gehoorzaamheid, beschikbaarheid en dienst. Een tijd waarin de mensen spraken over zonde, schuld, straf, verzoening en vergeving. Maar deze 'noties' spreken velen niet meer aan. Eigen autonomie en de indruk die men op anderen maakt, scoren hoog. Het juiste handelen interesseert mensen maar matig, ze voelen (!) zich ook niet schuldig als ze geboden overtreden. Eigen welbevinden is belangrijk. Afhankelijkheid wordt vermeden. Men is bang om gekwetst te worden. Bang om oud te worden, pijn te lijden en te sterven.

Het is duidelijk, dat dit denken dat we welke dag inademen, gemeenteleden niet onberoerd laat en dominees niet onbewogen.

ds. J.H. van Dijk.

Themadag Urk

Zo de Heere wil en wij leven, houden wij zaterdag 14 februari a.s. onze tiende (!) Themadag in de Christelijke Gereformeerde Kerk "De Schuilplaats" te Urk.

Het thema van deze dag is "God is Liefde".

1. Liefde en lijden n.a.v. Rom. 8:18

2. Liefde en kastijden
n.a.v. Hebr. 12:5 t/m 11

3. Liefde en voleinden
n.a.v. Hebr. 12:1 en 2

De deelthema's zullen respectievelijk behandeld worden door Ds. H.R.A.H. de Boer (Zeewolde), Ds. P.D.J. Buijs (Veenendaal) en Ds. Polinder (Genemuiden). 's Middags zal er een forum gehouden worden, waarvoor schriftelijke vragen ingediend kunnen worden.

De morgensamenkomst begint om 10.30 uur. 's Middags beginnen we om 14.00 uur. In het jeugdgebouw naast de kerk is gelegenheid om koffie e.d. te drinken of een hartige hap te eten. Tevens kan daar het meegebrachte lunchpakket genuttigd worden. Bidt met ons voor een gezegende dag en D.V. tot ziens!

*Namens de commissie,
Mevr. M.J. Bakker-van Slooten
Wijk 7 nr. 92
8321 TC Urk
Tel. 0527-684642*

Persbericht

Commissie Handreiking +16 LCJ

In de serie Handreiking +16 is weer een nieuwe bundel, Maleachi, verschenen. In zeven schetsen wordt deze kleine profeet behandeld. Bij de vragen achter elke schets is gezocht naar een evenwicht tussen bijbelstudie, de toespitsing naar deze tijd en persoonlijke geestelijke vragen. Bij de bestudering valt op hoe verrassend actueel deze laatste profeet van het Oude Testament vandaag nog is. Hij heeft ook ons wat te zeggen!

Deze bundel, en alle andere bundels, zijn te bestellen bij Piet Versluis, jeugdwerkadviseur LCJ, Overheicop 9a, 4143 KW Leerdam. Tel. 0345-642380.

Commissie Handreiking +16 LCJ

DANKBETUIGING

Tijdens de ziekte, na het overlijden en bij de begrafenis van mijn innig geliefde man, onze lieve, onvergetelijke vader, schoonvader en opa

Hendrik Cornelis van der Ent

in leven predikant van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland,

hebben wij als familie veel medeleven ervaren. Het was ons tot steun en troost.

Wij hadden graag ieder persoonlijk bedankt, maar door de grote hoeveelheid en de verscheidenheid aan reacties is dit niet mogelijk. Daarom willen wij langs deze weg allen die in deze droevige dagen met ons hebben meegeleefd heel hartelijk danken.

Mevr. N. van der Ent-Middelhoek
Kinderen en kleinkinderen

Ameide, januari 1998

Nog geen vakantie geboekt?

Misschien is dit wat u zoekt!!
Th.gez.inger.stacar.v.a.g.v. op de Veluwe. Op loopafstand v. kerk, winkels en bush. En zondagsrust Kenm. vooraf gewenst.
Tel 0180 - 42 77 58

*Wie de Zoon heeft, heeft het leven.
1 Joh. 5:12*

Op donderdag 15 januari 1998 heeft de HEERE tot Zich genomen ons Erelid

Ds. N. Brandsma

Wij zijn dankbaar voor de wijze waarop hij zijn betrokkenheid en belangstelling heeft getoond bij ons studentencorps. Wij bidden om Gods bijstand voor zijn vrouw, kinderen en verdere familie.

Namens het Corpus Studiosorum in Academia Theologica-
Applenthornae 'Per Fidem
Studiumque Ad Rostra'.

De Senaat,
H.P. Keuter, praeses
J.A.P.C. Siemons, abactis
H.M. Logmans, quaestor
H. van Eeken, assessor primus
A.M. Drieënhuizen, assessor
secunda

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer (B.K.G.M.)

Reeds velen maakten gebruik van de bemiddeling voor Kraam- en/of Gezinszorg.
Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig en u bezit geen TV, bel dan gerust.

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer

Telefoon 0294-231145, mevr. J. Meijer.

Burg, Winklerplein 25
3362 AA Sliedrecht
Tel/Fax 0184 - 412461

CHRISTELIJKE HOGESCHOOL DE DRIESTAR
opleidingsinstituut voor onderwijsgeven op reformatorische grondslag

Programma Studium Generale 1997 - 1998

Programma 4

Moderne middelen in kerk en zending

Door: dr. Chr. Fahner

Data: 20 maart, 3 en 24 april 1998

Programma 5

God heeft wat met de mensen; over religie en evangelie

Door: dr. P.J. Visser

Data: 15, 29 mei en 12 juni 1998

Deze colleges worden gehouden op vrijdagavond van 19.45 - 22.00 uur. De kosten per programma zijn f 45,-

Belangstellenden kunnen een folder aanvragen bij de administratie van: Christelijke Hogeschool 'De Driestar' Postbus 368, 2800 AJ Gouda, telefoon: 0182-540333

- Wij verzorgen begravenissen in elke woonplaats op de Veluwe en in Flevoland
- Opbaring zowel thuis als in elk gewenst rouwcentrum
- Ongeacht bij welk begrafenissen fonds men (eventueel) is aangesloten
- Dag en nacht bereikbaar
- Geen crematies

Begrafnisverzorging Vos

Het Drie 32
3888 KE Uddel
Tel. 0577 - 401689

BKG

Hebt u kraam- of gezinshulp nodig.
bel ons dan:

0318 - 52 77 99

Voor hulpverlening dag en nacht
bereikbaar

Voor inlichtingen niet bellen tussen 16.00 en 19.00 uur. Laat u wel tijd inschrijven!

1915 Ger. Gemeente 1956

De prediking van Gods beloften
ds. R. Kok
Ger. Gemeente Veenendaal

1956 Chr. Gereformeerd 1979

- * Schorsing
- * Verantwoording
- * Prediking
- * Publikaties
- * Bijlagen

Particuliere uitgave 1997

Luxe uitvoering - kunstleder band met goudstempel.

Prijs f 35,-

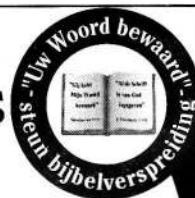
Gratis informatie

Na ontvangst van uw naam, adres en woonplaats ontvangt u per omgaande uitvoerige informatie (postzegel à f 0,80 voor retourzending bijsluiten). Verzoek om informatie of bestelling **alleen** schriftelijk bij samensteller:

E. de Jong,
Schorpioen 7,
8531 NT Lemmer

GBS
"Uw Woord bewaard"

Dat is het thema van de folder die momenteel op grote schaal wordt verspreid om nieuwe donateurs voor het werk van de Gereformeerde Bijbelstichting, of kortweg GBS, te werven. Om welk doel het gaat? De GBS wil een hulpmiddel zijn om de Bijbel in de Statenvertaling ook in deze tijd te bewaren onder ons volk en te brengen onder zoveel mogelijk mensen. Bijbels worden geschonken aan zorginstellingen en gevangenen. De GBS verspreidt ook in het buitenland op grote schaal betrouwbare bijbelvertalingen. Al vanaf f 5,- per jaar kan men het werk van de GBS als donateur steunen. Mogen wij op u rekenen?

Z Ik geef mij op als donateur van de GBS.

De heer/mevrouw

Straatnaam

Pc.+ plaats

Datum

B Handtekening

gereformeerde
BIJBELSTICHTING

Postbus. 168
4140 AD Leerdam
(0345) 61 01 55

De paus naar Cuba. Wat weet u over kerk en staat in dat land? Luister naar onze ervaringen op en met Cuba. Vraag nu de boeiende, gratis SEZ-diaserie over Cuba!! Voor school of vereniging. Bel Spaanse Evangelische Zending tel. 0184 - 61 16 07 b.g.g. 06 - 52 79 40 13 of 055 - 323 16 23.